

וְחִמְקָא תִּקְרִיב לְנִסְכָּא פְּלִגּוּת הֵינָא קִרְבּוֹ דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְנָא קָדָם יְיָ אֲבִינָא יִתְעַבֵּד לְתוֹרָא חַד אוֹ לְדַכְרָא חַד אוֹ לְאִמְרָא בְּאִמְרֵינָא אוֹ בְּעוֹנָא: י"ב כְּמִטְנֵי דִּי תַעֲבִדוּן כְּדִין תַּעֲבִדוּן לְחַד כְּמִטְנֵינְדוּן: י"ג כָּל יִצְיָבָא יַעֲבֵד כְּדִין יֵת אֵלֶיךָ לְהִרְבָּא קִרְבּוֹ דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְנָא קָדָם יְיָ יִנְאָרִי יִתְגַּיֵר עִמְכוֹן גִּיּוֹרָא אוֹ דִּי בִּינִיכוֹן לְדַרְיִכוֹן וְיַעֲבֵד קִרְבּוֹ דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְנָא קָדָם יְיָ כְּמָא דִּי תַעֲבִדוּן כִּן יַעֲבֵד: י"ד קִהְלָא קִימָא חַד לְכוֹן וּלְגִיּוֹרָא דִּיתְגַּיֵר קָנִים עֲלָם לְדַרְיִכוֹן כְּנִתְכוֹן כְּגִיּוֹרָא יְהִי קָדָם יְיָ: ט"ו אֹרִיטָא חַדָּא וְדִינָא חַד יְהִי לְכוֹן וּלְגִיּוֹרָא דִּיתְגַּיֵר עִמְכוֹן: י"ז וּמְלִיל יְיָ עִם מִשָּׁה לְמִימְרָ: י"ח מְלִיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימְרָ לְהוֹן בְּמַעֲלִכוֹן לְאַרְעָא דִּי אֲנָא מַעַל יִתְכוֹן לְתַמּוֹן: י"ט וְיִהְיִי בְּמִיכְלִכוֹן מַלְחָמָא דְאַרְעָא תַּפְרִשׁוֹן אַפְרִשׁוּתָא קָדָם יְיָ: כ' רִישׁ אֲצוֹתְכוֹן חֲלָתָא תַּפְרִשׁוֹן אַפְרִשׁוּתָא כְּמָא דִּי מַפְרִשִׁין מִן אֲדָרָא כִּן תַּפְרִשׁוֹן יְתָה: כ"א מְרִישׁ אֲצוֹתְכוֹן תַּתְּנוּן קָדָם יְיָ אַפְרִשׁוּתָא לְדַרְיִכוֹן: כ"ב וְנִאֲרִי תִשְׁתַּלְּוּן וְלֹא תַעֲבִדוּן יֵת כָּל פְּקוּדֵינָא הָאֵלֶיךָ דִּי מְלִיל יְיָ עִם

י וַיִּזַן תִּקְרִיב לְנִסְכָּךְ חֲצִי הֵהִיִן אִשָּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לִיהוָה: יא כָּכָה יַעֲשֶׂה לְשׂוֹר הָאֶחָד אוֹ לְאִיל הָאֶחָד אוֹ־לִשָּׂה יב בְּכַבְשִׁים אוֹ בְּעֹזִים: כַּמִּסְפָּר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָכָה תַעֲשׂוּ יג לְאֶחָד כַּמִּסְפָּרָם: כָּל־הָאֲזִרְחַ יַעֲשֶׂה־כָכָה אֶת־אֱלֹהֵי יד לְהִקְרִיב אִשָּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לִיהוָה: וְכִי־יִגּוֹר אֶתְכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר־בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וַעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ טו לִיהוָה כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כִּן יַעֲשֶׂה: הִקְהֵל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וּלְגֵר הַגֵּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לְפָנַי טז יִהְיֶה: תוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וּלְגֵר הַגֵּר אֶתְכֶם:

יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבִאְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְבִיא יט אֶתְכֶם שָׁמָּה: וְהָיָה בְּאֲכַלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תִּרְיִמוּ כ תְּרוּמָה לִיהוָה: רֵאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם חֲלָה תִרְיִמוּ תְרוּמָה כא כַּתְּרוּמַת גֵּרִין כִּן תִּרְיִמוּ אֹתָהּ: מִרֵּאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם תִּתְּנוּ כב לִיהוָה תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם: וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־

ששי יז-יח
יט
כ
כא
כב

רס"י

בינה (עירובין פג): תרימו מראשיתה, כלומר קודם שתאכלו ממנה, ראשית חלב וס"א חלקה, חלה אחת תרימו תרומה לשם ה': חלה. טורקי"ל בלע"ל: בתרומת גרין. שלא נאמר בה שיטור, ולא בתרומת מעשר שנאמר בה שיטור. אבל חכמים נתנו שיטור לבעל הבית אחד מעשרים וארבעה, ולנחתום אחד מארבעים ושמונה (סס; חלה ב:ז); (בא) מראשית עריסותיכם. למה נאמר, לפי שנאמר ראשית עריסותיכם שומע אני ראשונה שבטיבות, ת"ל מראשית, מקלחה ולא כולה (ספרי סס): תתנו לה' תרומה. לפי שלא שמענו שיטור לחלה נאמר נתנו שיהא בה כדי נתינה (סס): (כב) וכי תשגו ולא תעשו. עבודה זרה היתה בכלל כל המלות שהצבור מביאין עליה פר, והרי הכתוב מוסיף כאן מכללן לידון בפר לעולה ושעיר לחטאת (סס ק"א): וכי תשגו וגו'. בעבודה זרה הכתוב מדבר. או אינו חלה באחת מכל המלות, ת"ל את כל המצות האלה, מלוא אחת שהיא ככל המלות. מה העובר על כל המלות פורק עול ומפר ברית ומגלה פנים, אף מלוא

(י) אשה ריח. אינו מוסב חלה על המנחה והשמן אבל היין אינו אשה שאינו ניתן על האש (ספרי סס): (יא) או לשה. בין שהוא בכבשים בין שהוא בעזים. כבש ושה קרויים בתוך שנתם. חיל בין שלשה עשר חדש ויום אחד: (יב) במספר אשר תעשו. כמספר הנהמות אשר תקריבו לקרבן ככה תעשו נסכים לכל אחד מהם: במספרם. של בהמות מספרם של נסכים: (טו) כבם בגר. כמותם כן גר, וכן דרך לשון עברית, כגן ה' כחץ מלרים (בראשית יג:י) כן ארץ מלרים. כמוני כמוך כעמי כעמך (מלכים א' כב:ד): (יח) בבאכם אל הארץ. משונה ביאה זו מכל ביאות שבתורה שבתולן נאמר כי תבא כי תבאו, לפיכך כולן למדות זו מזו, וכיון שפרט לך הכתוב באחת מהן שאינה חלה לאחר ירושה וישיבה אף כלן כן. אבל זו נאמר בה בבואכם, משנכנסו בה וחללו מלחמה נחייבו בחלה (ספרי ק"ז): (ב) ראשית עריסותיכם. כשהלווה כדי עיסותיכם שהם רגילין ללוש במדבר, וכמה היא, וימודו בעומר (שמות טז:יח) עומר לגבלת (שם טז) ושיטורו מ"ג בינים וחומש

12. במספר. — According to the number, i.e., even if someone brings many animals as his offering — in which case one might think that one libation should suffice for the entire group — he must bring a separate libation for each animal.

13-16. Although gentiles may bring peace-offerings to the Temple, only Jews — natives — bring the libations (Sifre). Although all the commandments apply equally to proselytes, the Torah must specify that they are included in the commandment of libations, which symbolize that a Jew dedicates his Land to God. Although proselytes did not share in the division of the Land, they are not exempt from this commandment (R' Hirsch).

14. לדורותיכם. — Throughout your generations. In its plain

sense, this verse reiterates the point that a proselyte has the same status as a native and brings the same libations as his fellow Jews. Sifre Zuta expounds, based on the apparent redundancy, that a proselyte is required to bring an offering as part of his conversion procedure. If so, one might reason that conversions cannot be valid when the Temple is not standing. To refute such an argument, our verse discusses someone who converts throughout your generations, implying that conversions are valid in all generations. In the case of such proselytes, the requirement to bring the offerings remains pending, so that their descendants will bring them when the Temple is rebuilt (Haamek Davar).

17-21. Challah. The Torah commands that from every

הלכות בכורים פרק ה

מגיעים להר הבית. (קנה) הגיעו להר הבית נוטל כל אחד ואחד (קנו) סלו על כתיפו (קנו) ואומרין הללויה הללו אל בקדשו וכו' עד כל הנשמה תהלל יה הללויה והם מהלכים בהר הבית וקוראין עד שמגיעין לעזרה. הגיעו לעזרה (קנה) דברו הלויים (קנט) בשיר (קס) ארוממך יי (קסא) כי דליתני וגו':

פרק חמישי

א (א) מצות עשה (ב) להפריש תרומה מן העיסה (ג) לכהן שנאמר ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה. (ד) * וראשית זו אינן לה שיעור מן התורה (ה) אפילו הפריש כשעורה פטר את העיסה. והעושה כל עיסתו חלה (ו) לא עשה כלום (ז) עד שישיר

באור ההלכה

בשלוש ומסמכו בשלוש וממה ע"ו שרי אין לומר למי בשלוש אלא בשלוש ולהג"ל א"ש הכל אך יל"ע הא דמיימי הגמ' גבי הנפטר מן המזבח יאמר לו לך בשלוש שאל' ואחיה חנא אל אנומך בשלוש ומה ראי' מהתם התם לא מירי בשלוש הליכה ומה גס בני אין קפידא וי"ל דביאה דהתם הליכה היא שהרי הכונה שינא אל בית עולמו לפניה"כ אי"כ הכונה כן שהולך אל אנומיו לג"ע אבל כל בני ביות דגבי חי הכונה שעלם הביאה היא בשלוש כמו אם יבא בני מן המלחמה בשלוש וכן כל בני וכן הכא טראכט בשלוש היינו שנאחטם לכלן בשלוש ולכן אין קפידא מה והשי"ת ישפוט שלום לנו הי' יבקר את עמו בשלוש.

דרך אמונה

לשלוחים ועמה חוזר להכות: (קנה) הניעו להר הבית. (רמ) שנכנסו להר הבית: (קנו) סלו על כתפו. נתבאר לעיל פ"ג הי"ב: (קנו) ואומרים כו' עד כל הנשמה. (רמא) היו משוררים פסוקים אלו (רמג) וי"א שנהר הבית היו אומרים עד כל הנשמה וכשהגיעו לעזרה החמילו פסוק כל הנשמה וגו' ואח"כ דברו הלויים בשיר: (קנה) דברו הלויים בשיר. (רמג) דעת רבנו דזכו השירה שחייבין לומר על הנבחרים כג"ל פ"ג הי"ג ופס דבארנו שיש חולקין שאין זה השירה של הנבחרים זה אינו אלא לשמחה בעלמא: (קנט) בשיר. (רמד) וי"א שהשיר הי' אחר התנופה וההנחה: (קס) ארוממך הי' וגו'. (רמה) לפי שהזכיר ארמי אבד אבי אומר ארוממך הי' כי דליתני והלאתני מידו ולא שמחת אויבי לי: (קסא) כי דליתני וגו'. (רמו) וכל העסק הזה לא היו מתעסקים עמהם נחזירתן כדרך שמתעסקים בהליכתן (רמו) וכל העסק הזה לא היו מתעסקים עם מביאי מע"ש וכרס רבני אלא עם מביאי בכורים מפני שכבוד זה ושמחת מצוה לעשותה בשמחה (רמח) וכל שלא ראה שמחת ביכורים לא ראה שמחה מימיו והקב"ה יזכנו לראותה ב"א: (א) מ"ע להפריש תרומה. דעת רבנו דההפרשה והנתינה נמשך למצוה אחת אבל (א) יש ראשונים דס"ל דההפרשה מ"ע לעצמה והנתינה מ"ע לעצמה, וגם הכהנים חייבים בהלה ואסורים לאכול לפני הפרשה כמו בתרומה אלא שהלה לעצמן ויחבא לקמן הי"ג (ב) והמפריש פלה ונאבדה או נשרפה או אכלתה מי' אי"ל להפריש אחרת (ג) ואפשר להפריש חלה במחשבה כמו תרומה: (ב) להפריש תרומה מן העיסה. לבד התרומות והמעשרות שכבר הופרשו כשעושה אס"כ עיסה מתחייב גם בהלה ואם עדיין לא הפריש חרו"מ יחבאר לקמן פ"ו הי"ו: (ג) ונאכלת לכהנים ולנביאים ולעבדיהם כמו תרומה (ה) וזר האוכלה חייב מיתה בידי שמים ולוקה כמו תרומה דתרומה קרי' רחמנא וכתיב בתרומה וכל זר לא יאכל קדש (ו) וגם חלי שיעור אסור מה"ת והן נכסי כהן כג"ל ס"ד הי"ד: (ד) וראשית זה אין לה שיעור מה"ת. (ז) ויש קלמ ראשונים דס"ל דדוקא לענין לפטור את העיסה מטבל כגי בכל שהוא אבל מצוה נתינה לא יקיים אלא"כ יתן נתינה טובה (ח) אבל דעת רוב הראשונים שגם מצוה נתינה קיים מה"ת בכל שהוא: (ה) אפי' הפריש כשעורה. (ט) וה"ה פחות מזה ואפי' משהו: (ו) לא עשה כלום. (י) והרי הוא טבל כמו שהיתה ונוטל אח"כ מה שירלה: (ז) עד שישיר מקלמו. (יא) דרש"י מראשית ולא

ציון ההלכה

(רמ) מדלג קאמר קרוב להר הבית כג"ל קרוב לירושלים ויש לחלק וז"ע וע"ל פ"ג הי"ג: (רמא) תפא"י: (רמג) גי' הר"ש והר"ש ורע"ב וכו"ה גירסתו בירו' והג"א בשו"ת הפכים לגי' רבנו וכו"ה כרי"י בן מ"ל: (רמג) ביארנו בפ"ג הי"ג: (רמד) ר"ש ורי"י בן מ"ל ועי' מנא"ש: (רמה) משנה ראשונה: (רמו) ירו' פ"ג הי"ח: (רמו) משנה ראשונה ובתוספתא ס"ב הי"ח א"י שהמביא קרבן עושה לא היו מתעסקים עמהן כדרך שמתעסקין במביאי בכורים: (רמח) הד"ר זקנים מבעה"ת פ"י חנא: (ה) רמב"ן בנפ"מ שרש ו"ב ורשב"ן צוהר הרקיע אות נ"ד: (ג) ומש"כ בפ"ת סי' שכ"ב סק"ב בשם הרב"כ כר תמה ע"ו במדרי דעה ועי' לקט העומר פ"ב סק"ד: (ג) ביארנו בפ"ד מהתורות הפ"ו וע"ש גמ"ל: (ד) דעת קדושים סי' שכ"ב סי' ה: (ה) רש"י חולין ק"ד א': (ו) ר"ש חלה פ"א מ"ט: (ז) צינתי בפ"ג מהתורות ה"א לענין תרומה וה"ה כן ונראה דזה ג"כ דעת רש"י במנחות ע"ו ב' דשיעור חלה א' ממ"ח וברש"י כח"י טס כחג א' מכ"ד וכן כפי רגמ"ה טס ושם מירי מדאורייתא ע"ש [וכ"כ הנוכחין] וז"ל דעת הרדב"ן כן: (ח) צינתי בתרומות טס: (ט) ביארנו בפ"ג מהתורות ה"א ודלא כחדרי דעה וי"ד סי' שכ"ב פ"א א"ו גי' הגר"א בספר שלם סי' ק"י אפי' א' לאלף והא דנקט כשעורה ולא נקט כמטה דוטרט משעורה משום דבדבר גוש הדרך לנקוט כשעורה עי' פ"ג מחובל פ"ו [וכנ"ל] כתי"ב וכו"ה בשו"ע חו"מ סי' תכ"ב סיד'ן ובר"י ר"ה פ"ב סוף הי"ד וכ"כ רבנו כס"ד משנת ה"ו וכפי"ד ממאכ"א ה"ה ובפ"ו הי"ו ובפ"ו מאכ"א ה"ג ובפ"ו מכו"ה הי"ו כדלן נקט כשעורה דבדבר גוש ועי' בס' פתחא ווטל ועי' חולין ז"ב ב' לעננו כשעורה ועי' כריתות ט"ו ב' כשעורה ונמשיות הגי' כשעורה ועי' ברי' פ"ו דזרזר הי"ט גבי ורוע כלה חוסי' עד שמינה בה כשעורה: (י) עה"ש: (יא) ירו' ספי' דמלס:

הלכות בכורים פרק ה

טמאה (כד) [מתורת] (לכהן) להסקה (כה) כתרומה טמאה: ה (כו) אין חייבין בחלה מן התורה (כז) אלא בא"י בלבד * שנאמר והיה באכלכם מלחם הארץ וגו'. (כח) ובזמן שכל ישראל שם שנאמר בכואכם כיאת כולכם ולא ביאת מקצתכם. לפיכך חלה בזמן הזה (כט) אפילו בימי עזרא בארץ ישראל (ל) אינה אלא מדבריהם (לא) כמו שביארנו בתרומה: ו (לב) פירות ח"ל (לג) שנכנסו לארץ

באור ההלכה

* שנא' והי' באכלכם מלחם הארץ. נקדושין ל"ו ז' מן כל מצוה שהיא מלוי' בארץ אינה נוהגת אלא בארץ ושאינה מלוי' בארץ נוהגת בין בארץ בין בחו"ל חוץ מן הערלה וכלאים רא"ל אף החדש ועמ' מאי מלוי' ומאי שאינה מלוי' אילימא מלוי' דכתיב בה ב'ה, ושאינה מלוי' דלא כתיב בה ב'ה והרי מפילין ופט"מ דכתיב בהן ב'ה וזוהיגין בין בארץ בין בחו"ל אר"י ה"ק כל מצוה שהיא חובת הגוף נוהגת בין בארץ בין בחו"ל חובת קרקע אינה נוהגת אלא בארץ וכי המו' בירו' פריך אמאי לא חייב לה חלה (ר"ל אמאי לא קאמר במתני' חוץ ממלה דגם היא חייבת בחו"ל מדרבנן אע"ג שהיא מלוי' בארץ) ומשני לפי שאינה נעיסה של גוי ולא מיירי מתני' אלא בדברים הנוהגין בשל ישראל ובשל גוים וכי המקנה שם דגמ' דידן לא ס"ל כן מדפריך מפט"מ רב"ז אין נוהג בשל גוי דמתן ריש בכורות וכי דגמ' דידן ס"ל דל"ק ממלה דחלה אינה חובת קרקע דנגלגול חלי הוא חובת הגוף [וכמש"כ המו' כב"ב פ"א א' ג' בכורים דלא מקריא חובת קרקע אלא חובת הגוף] ולכן נ"ר קרא מיוחד בחלה דפטור בחו"ל דכתיב והי' באכלכם מלחם הארץ [וכמש"כ רבנו באן] והביא רא"י דהא גם פירות חו"ל שנכנסו לארץ חייבין בחלה כמש"כ רבנו בסמוך וא"כ ע"כ דחובת הגוף מינה ולא חובת קרקע, והנה דבריו הם לא דבברי רש"י ש"כ נהדיא שם חובת קרקע שמוטלת על הקרקע או גידוליו כגון מרו"מ מלה לשו"מ שביעית מדם ערלה כלאים הרי דחשיב חלה מיניה ומה שהקשה לפי מ' הירו' מאי פריך הגמ' מפט"מ הרי אין נוהג בשל גוי י"ל דלמאי דנעי למימר דהכונה במשנה אי כתיב ב'ה מוכח דהמשנה ב'ה לומר דכונה המורה במה שמכנה כי תטאו דדוקא שיטאו לארץ ולא לחו"ל כדלמי אין ג"מ אם נוהג בשל גוי או אין נוהג בשל גוי [משום דממעטין מדכתיב מקנן] עכ"פ המורה כהנה בה ב'ה לומר דדוקא כשיטאו לארץ וא"כ הו"ל למימשרי' ולהוילאו מהכלל אבל למאי דמסיק דחלי אי חובת קרקע או חובת הגוף שפיר י"ל דכיון דאינו נוהג בשל גוי אלמלא לאו חובת קרקע היא כ"כ דלי הו' חובת קרקע מה לי של ישראל מה לי של גוי ולהכי לא חשיב לה ומה שהקשה דהא פירות חו"ל שנכנסו לארץ ג"כ חייבין בחלה הנה קושימו רק לדעת רבנו בפ"א חמרו"מ מה"מ וכן בחלה חייב מה"מ אבל לדעת שנמרו בארץ אין חייבין בחמרו"מ דגם בחמרו"מ חייבין מה"מ אם נתמרו בארץ א"כ לפי דבריו גם מרו"מ אינה מצוה התלו' בארץ אמנם י"ל דחובת קרקע אין החמ"ר דוקא שהמטו מלה במחוב לקרקע דגם מרו"מ המצוה חלה רק לאחר מירוח רק הכונה מצוה הנעשית בגידולי קרקע אבל לדעת רש"י בקרקע וגידוליה וגם חלה הגלגול מוכרח להיות בא"י ח"ל הוא מצוה התלו' בגידולי קרקע שהוא דוקא בא"י מדע דהא גם שכתה של עומרים הו' מצוה התלו' בארץ אע"ג שאין המצוה חלה אלא בשעת שכתה ואז זה כבר עומרים [ושכתה עומרים ושכתה קמה מתרי קר"י נפקי ועי' פאה פ"ד מ"ו], ומש"כ רבנו קרא דוהי' באכלכם מלחם הארץ ולא סגי בטעמא דמצוה התלו' בארץ י"ל משום דמינה מפיך ר"ע דנגלגול הארץ מחייב כדל"י בירו' רב"ז דתלה מ"ט דר"א לחם הארץ ולא לחם חו"ל מ"ט דר"ע אל הארץ אשר בני מלא חמכם שמה שמה אדם חייבין בין בפירות הארץ בין בפירות חו"ל מה מקיים ר"ע טעמא דר"א לחם הארץ נפשינה שנכנסה

דרך אמונה

(כד) מותרת לכהן להסקה. אבל לא לישראל (נו) ולכן כששורפין החלה בזה"ו עושין לה היסק בפ"ע דישראל אסור ליהנות ממנה ונוהגין להשליכה לחטור קודם שאופין הפח (נח) ואין ליתן החלה בזה"ו לכהן להסקיה חמת הכשילו שאין לנו כהן מיוחד בזה"ו: (כה) כתרומה טמאה. שנחבאר בפ"ב מתרומות הי"ד וע"ש שביארנו הפרטים בזה (נט) ושרפת החלה מצוה ובא"י הוא מצוה מה"מ ומותר לישראל ליהנות באפסרה: (כז) אין חייבין בחלה מה"מ. (ס) אבל מדרבנן חייבין גם בחו"ל כדלקמן ה"ו: (כז) אלא בא"י בלבד. היינו שהגלגול הי' בא"י כדכסמוך ה"ו דגם פירות חו"ל אם הגלגול הי' בא"י חייבין מה"מ ופירות א"י שהגלגול הי' בחו"ל פטורין מה"מ (סא) וספינה שהיא ב'ה מחו"ל לא"י וגלגלו בה עיסה מוחחין חוט מטורי אמנון עד נחל מזרים כנ"ל פ"א מתרומות ה"ח ואם נתגלגלה מהחוט ולפנים חייבת מהחוט ולחוץ פטורה מה"מ. (סב) ומיד שנכנסו לא"י נתחייבו בחלה בכל א"י אף במה שעדיין לא כבשו (סג) וגם לא קידשו עדיין כלל (סד) דילפי' מדכתיב ב'ה אכלו מיד שבאו (סה) וכלבד שנגלגלה ישראל: (כח) ובזמן שכל ישראל שם. (סו) לאו דוקא כל ישראל אלא רובם רובם ככולם (סז) ומ"מ א"ל שיהא כל א"י מכיר חלקו כמו בשמיטה אלא שיהו רוב ישראל בא"י: (כט) אפי' בימי עזרא. (סח) שגם אז לא עלו אלא מיעוטן ורובן נשארו בגלות. (סט) ועוד שעשרת השנים לא עלו (ע) ומ"מ עזרא קידש קדושה שני לעולם שאם יטאו כולם יהו חייבין מה"מ (עא) אך אפשר דזה רק לענין מרו"מ אבל לענין חלה י"ל כיון שצריך קידוש חדש אין קידוש בזמן הבגלות ומש"כ רבנו כמו שביארנו בתרומות אינו לכל הפרטים: (ל) אינה אלא מדבריהם. (עב) ואין מפרשין מחלת חו"ל על חלת א"י ולא מחלת א"י על חלת חו"ל: (לא) כמו שביארנו בתרומה. ספ"א מתרומות ומ"מ גם הראב"ד שחולק שם גבי תרומה מודה גבי חלה שהוא מדרבנן דנעי ב'ה כללם (עג) וי"א דגם חלה בזה"ו מה"מ אבל רוב הפוסקים חולקים ע"ז: (לב) פירות חו"ל. (עד) היינו תבואה של חו"ל שעדיין גלו עשו ממנה עיסה: (לג) שנכנסו לארץ. (עה) ודוקא שהגלגול הי' בארץ (עו) אבל אם הגלגול הי' בחו"ל אפי' הי' דעתו להביאו לא"י פטור (עז) ואין חלו' נחייבת המיס אלא בגלגול ממש: לארץ אם קרמו פניה מן החוט ולפנים א"י מן החוט ולחוץ חו"ל וע"ש ביאר

ציון ההלכה

(נו) רמ"א י"ד סי' שכ"ב ס"ה: (נח) חו"ל שביעית סי' ה' סק"ב ודמאי סי' ז' סק"ו: (נט) חלה לחם ועמש"כ בזה בפ"ב מתרומות הי"ד נסח החו"ל שאם קשה לשרפה המנהג לקובנה ע"ש: (ס) ועי' בחו"ל הר"ש חולין קל"ו א' ש"י דליכא מ"ד דחלה חייבת בחו"ל מה"מ משום דחייב חלם מלי בגלגול ע"ש וע"ש: (סא) חוספתא סוף חלה ושם כר"ע כמ"ש בירו' רס"ב דחלה וק"ל כרבנן וכ"כ בסה"מ סוף ה' חלה: (סב) חו"ל ערלה סי' א' סק"ט: (סג) שם סק"א: (סד) כחובות כ"ה א' ע"ש ברש"י וצירו' ריש ערלה: (סה) מנאכל בירו' פ"ב דחלה ה"א: (סו) ריעב"א כחובות כ"ה א' וכן מוכח משאר הלשונות: (סז) דהא ו' שכנסו וחלקו נחייבו בחלה אע"פ שכל"ל לא הכיר חלקו: (סח) רש"י כחובות כ"ה א' ז' (סס) רמב"ם ה' הזכות גיטין ל"ו א' ופא"י נבגן אבות ענין ט"ו: (ע) חו"ל שביעית סי' ג' סק"ט: (עא) רב"ז דנ"ו כעין זה נכנס"א דתרומות וכ"כ ארץ חסד נפשימה: (עב) חו"ל שביעית סי' ב' סק"ב: (עג) חלה לחם סי' ז' סק"ג: (עד) רבנו נפשי"מ פ"ד דחלה מ"ח וכן הביא הפטור ביו"ד סי' שכ"ב ד"א דגם חלה בזה"ו מה"מ וכ"ש נביח עני' ועי' גבי' שם ועמש"כ בזה בנה"ל כסמוך ה"ט וכן הביא נחש"ן ח"ב סי' רנ"א ס"א ד"א דגם בזה"ו מה"מ ועי' ברש"י ע"ח א' ש"כ דגם דעת הר"ף דחלה בזה"ו מה"מ וכן משמע בסה"מ ה' א"י סי' ה': (עד) ולכן נקט ל' פירות כ"כ במשנה ראשונה: (עה) כן הקימו רוב האחרונים וכ"כ החו"ל כמו שביארנו בפ"א מתרומות הכ"ב וכ"כ הגר"א כאן בשנו"א: (עו) חו"ל דמאי סי' ט"ו סק"ד: (עז) מני"ח

